

den samme Trang til Forbedringer vilde da fremdeles vedblive, og man vilde desforuden komme til at savne et Element, der hidtil findes i Sogneforstanderskaberne, ved at de større Landeieendomsbesidderes Ret til at tiltræde Sogneforstanderskaberne bortfalder. Jeg troer paa ingen Måde, at det vilde fyldestgjøre Fordringerne og de retfærdige Krav i Landet; jeg troer ikke, at noget Udkaft, der var begrundet paa denne Tanke, at alle de, der ere i Besiddelse af mindre end 1 Td. Hartkorn, skulde udelukkes, kunde finde Bisfald her paa Rigsdagen, fordi jeg troer, at Hovedgrunden til den Trang, der yttres sig til Forandringer, og som jeg forøvrigt ikke anseer for saa aldeles paastrængende, men som jeg dog troer er tilstede — er at søge det, at hele den talrige Befolkning paa Landet, der staaer under Gaardmandsklassen, slet ikke har nogen Repræsentation i Sogneforstanderskabet. Dermed kan jeg slutte.

Friis: Naar jeg har begjært Ordet, er det ingeniunde, for at tale for det Vædringsforslag, som jeg tilligemed en anden æret Deputeret (Rosentrang) har stillet. Det er i og for sig ikke af nogen stor Bigtighed, det er blot fremsat, for at vise, hvilke Ulemper der ere forbundne med Inddelingen i 2 Classer, der skulde gjøre sig gjældende ved Valget af Medlemmer til Sogneforstanderskaberne; nei, jeg har derimod begjært Ordet, fordi jeg vilde udtale mig for, hvor ønskeligt det kunde være, at de Vædringsforslag, som ere fremsatte af 2 ærede Landssthingsmænd, nemlig den 2den for 5te Kreds (Blume) og den 2den for 6te Kreds (Bardenfleth), kunde komme under Overveielse paa et andet Stadium end det, de nu ere underkastede ved at behandles første Gang idag og nok engang. Jeg vilde nemlig ønske, at de kunde komme til et Udvalg, i hvilket de da tilhørligt kunde blive drøftede og komme til at give heldige Resultater. Da jeg imidlertid dog engang har begjært Ordet, kan jeg ikke undlade at tale lidt om, hvad man egentlig tænker sig ved Communer paa Landet, de saakaldte Sogneforstandersdistricter, som falde sammen med et Pastorat, og med Hensyn til hvilke man maa vel erindre, at det aldeles ikke er saadanne

Landsbhycommuner som de, man finder i Belgien eller i England, der tælle flere Tusende Menneffer, og som ofte ligge samlede i en snever Kreds. Der kan det for Landcommunerne være en ligesaa paastrængende som nødvendig Sag at faae en Bestyrelse, som ikke er formeget begrændset, og en Myndighed, der kommer andesteds fra eller kommer ovenfra; men saaledes seer det aldeles ikke ud i vort Land. Landcommunerne, det vil sige Sogneforstanderskabsdistricterne, som benævnes Communer, bestaae i Almindelighed af 2 til 3 Sogne, og disse ligge ikke alene spredte over et stort Terrain, men ere ofte gjenneffaarne med andre Sogne, som ikke høre ind under den Kreds, hvori Communen ligger. Det er mig bekendt, at man paa Landet ikke let slutter sig i store Kredse; hvert Sogn vil helst udgjøre en lille Afdeling for sig, og om de end høre til et og samme Pastorat, synes dog ethvert Sogn at staae noget paa sin egen Grund, og er ikke ret vel tjent med den Sammenblanding, som det faaer igjennem Sogneforstanderskabsdistricter med en anden Commune. Dette gjør Bestyrelsen af Communalvæsenet paa Landet ikke alene overordentlig vanskeligt, men endogsaa meget vanskeligere, end Mange troe. Det er derfor, jeg troer, at man ikke saa let kan gaae over til at give Sogneforstanderskaberne en langt større Myndighed og en langt større Virkekreds end den, som de nu have. Dette har jeg tilladt mig ved den tidligere Behandling af denne Sag at udtale, og at udtale i noget stærkt Udtryk, hvorfor jeg har fundet det nødvendigt at gjentage den Tanke, jeg der havde udtrykt. Men jeg skulde endydermere tilføie Noget, som maafee ikke klinger ret behageligt i denne Sal. Jeg er af dem, som ikke søle noget stærkt Tryk ved, at der er en Overbestyrelse tilstede; jeg kan meget godt underordne mig Statsmagten, og jeg er af dem, som frygte meget for, at en altfor stor Udvidelse af den communale Myndighed vil føre til Adspjittelse, og Danmark er et lille Land; vi skulle holde sammen og ikke søge at give Afgang for Adspjittelse. Jeg er ikke meget nøie bekendt med Forholdene i Hertugdømmene, men jeg er dog heller ikke ganske ufjendt med dem, og jeg veed, at der er saamange for-